

A magyar (Ázsia- és) Kína-politika

új értelmezése a rendszerváltást követően

--- A magyar diplomácia törekvései Magyarország euro-atlanti integrációs, valamint (ázsiai- és) kínai kapcsolatépítési törekvéseinek harmonizációja érdekében

Bemutakozás

Fazekas Gyula

rk. követ

e-mail: fgy.pek@gmail.com

mobil tel.: +(36)(20) 493-6686

- 1987-2012 a Külügyminisztérium munkatársa
- 2006-2011 a pekingi nagykövetség első beosztott diplomatája
- 2000-2006 a Magyar-Kínai Baráti Társaság alelnöke

Az előadó 25 évig a Külügyminisztérium munkatársaként (döntés-előkészítői szinten) részt vett a relációs magyar külpolitika tervezésében és megvalósításában.

Az előadáson elhangzott észrevételek, megjegyzések helyenként az előadó magánvéleményét, személyes tapasztalatait tükrözik, így azok nem feltétlenül azonosíthatók a kormányzat hivatalos álláspontjával!

A magyar-kínai kapcsolatok alakulása a rendszerváltást megelőző évtizedben – fontosabb események, látogatások

- 1981 magyar politikai döntés a pártközi kapcsolatok normalizálásáról
- 1982 kínai pénzügyi segítség – politikai gesztus
- 1984 Csen Muhua államtanácsos, külgazdasági és kereskedelmi miniszter
- Marjai József miniszterelnök-helyettes
- 1985 Li Peng miniszterelnök-helyettes
- Beck Tamás ipari és kereskedelmi miniszter
- magyar gazdasági kiállítás Sanghajban és Pekingben

1986 Wu Xueqian államtanácsos, külügyminiszter

Faluvégi Lajos miniszterelnök-helyettes, az OT elnöke

Hetényi István pénzügyminiszter

Szépvölgyi Zoltán, a Fővárosi Tanács elnöke

a Magyar Gazdasági Kamara képviselőket nyit
Sanghajban

1987-1988

legfelső szintre emelkednek a pártközi kapcsolatok (Havasi Ferenc, Zhao Ziyang, Kádár János, Qiao Shi)

Liao Hansheng, az ONGY ÁB alelnöke

Stadinger István, az Országgyűlés elnöke

Várkonyi Péter külügyminiszter (a Sanghaji Főkonzulátus megnyitása, kétoldalú vízumentességi megállapodás)

a katonai együttműködés magas szintre emelése (Pacsek József atbgy., vezérkari főnök)

A kétoldalú gazdasági-kereskedelmi kapcsolatok rekord szintre emelkedtek

- 1984kormányközi és tárcaközi bizottságok létrehozása
- 1987740 Mó klíring CHF előirányzat a kétoldalú kereskedelmi forgalomban

A reményteljes jövőben bízva...

1989

- Tienanmen téri események, a demokráciát és szabadságjogokat követelő diákmegmozdulások leverése
- magyarországi rendszerváltás

A kétoldalú viszony új alapokra helyezése a rendszerváltás után

- 1990. január 1-jétől áttérés a (klíring CHF) elszámolásról a szabaddevizás (USD) elszámolásra a gazdasági-kereskedelmi kapcsolatok terén
- az ideológiai- és rendszerközösségen alapuló államközi viszony ideológiamentes, nemzeti érdekeken alapuló folytatása a békés egymás mellett élés és a nemzetközi jog általánosan elfogadott normái szerint

A kétoldalú kontaktusok újraindítása, fontosabb látogatások, nyilatkozatok, dokumentumok

- 1990 május Az MDF vezette új kormány programja
- 1991 március Qian Qichen külügyminiszter
- szeptember Szűrös Mátyás, az OGY alelnöke
- Solt Pál, a Legfelső Bíróság elnöke
- 1992 április Jeszenszky Géza külügyminiszter
- május Chen Muhua, az ONGY ÁB alelnöke
- június Kádár Béla NGKM miniszter

1993 szeptember	Zou Jiahua miniszterelnök-helyettes
október	Surján László népjóléti miniszter
november	Szabad György, az Országgyűlés elnöke
1994 szeptember	Göncz Árpád köztársasági elnök
október	Wan Guoquan, az NPTT alelnöke
1995 július	Jiang Zemin álamfő-pártfőtitkár
október	Li Peiyao, az ONGY ÁB alelnöke
1996 május	Li Lanqing miniszterelnök-helyettes
2000 június	Bu He, az ONGY ÁB alelnöke

Új tényezők megjelenése a magyar-kínai viszonyban a '90-es években

- 1990 március: a Taipei Trade Office megnyitása Budapesten *(1991. július 19.: A Magyar Köztársaság Kormányának nyilatkozata a Kínai Népköztársasággal és Tajvannal fenntartott kapcsolatainkról)*
- az 1988 decemberében kötött vízummentességi megállapodásból adódó migrációs feszültségek *(1992. május 27.: a vízumkényszer visszaállítása)*

- a XIV. Dalai Láma magyarországi látogatásai
- Kínával szembeni általános emberi jogi és szabadságjogi elvárások megfogalmazódása a magyar közéletben

1999. május: a magyar-kínai emberjogi konzultációk intézményes kereteinek megteremtése

A magyar külpolitika Ázsia- és Kína-stratégiája

Előzmények, kiváltó okok:

- az EU Ázsia-stratégiája (1995 december, Karlsruhe)
- a magyar-kínai kétoldalú viszony új elemekkel bővült

A koncepcionális megközelítés okai, célja:

- Kína és az ÁCSÓ-térség dinamikus fejlődésének bemutatása
- a térség alul-reprezentáltsága külkapcsolatainkban
- a kapcsolatfejlesztésben rejlő lehetőségek kiaknázása (diverzifikációs igény)

- 1999 június a Hongkongi Főkonzulátus megnyitása
- 2000 november az Ázsia-stratégia elfogadása
- 2001 május a Kína-stratégia elfogadása

Relációs akcióterv kidolgozása a magyar uniós csatlakozásra való felkészülés jegyében – a TMP program (2003)

- EU-konform Ázsia- és Kína-politika (külpolitikai harmonizáció, megfelelés a CFSP elvárásainak)
- sajátos nemzeti érdekeink és a CFSP-hez való lehetséges hozzáadott-értékünk megfogalmazása (pl.: szimpátiánk és 1949 óta folyamatos jelenlétünk a térségben, alanyi jogú bilaterális emberjogi konzultáció Kínával...)

A program keretében a térség országaira lebontott konkrét akcióterv készült.

A magyar (Ázsia- és) Kína-politika alakítása az uniós tagság keretében

Rendszeres EU HOM-, DHOM- és szakdiplomata szintű egyeztetések

- Brüsszelben (COASI)
- Pekingben és Sanghajban (valamint a térségbeli fogadó országokban)

Felső szintű látogatási diplomácia, valamint a sokrétű bilaterális kapcsolatrendszer kialakítását elősegítő kormányzati intézkedések, programok Magyarországon és Kínában

- 2003 augusztus: Medgyessy Péter miniszterelnök látogatása (44 év után az első hivatalos magyar kormányfői látogatás Kínában)
- 2003 október: a kínai kapcsolatokat kormányzati szinten felügyelő, államtitkári rangú kormánybiztos kinevezése (Husztly András)
- 2004 június Hu Jintao államfő-pártfőtitkár látogatása (stratégiai partneri viszony deklarálása)

2004

- magyar-kínai két tanítási nyelvű általános iskola létrehozása Budapesten
- a Hainan Airlines közvetlen Peking-Budapest légijáratának beindítása
- a Sanghaji Főkonzulátus újranyitása
- 2004-2008: (kulturális-oktatási, agrár, turisztikai, migrációs, műszaki-tudományos...) szakdiplomata státuszok létrehozása a külképviseleteken

- 2006. dec. Konfuciusz Intézet Budapesten
- 2007-2008 Magyar Gazdasági és Kulturális Évad Kínában (8 nagyváros, 10 hónapos időtartam)
- 2007-2008 XIX. Nyári Pekingi Olimpiai Játékok (valamint az ahhoz kapcsolódó egyéb sportesemények: Speciális Olimpia, Paralimpia...)

Gyurcsány Ferenc miniszterelnök tárgyalásai az Olimpia margóján

A diplomáciai kapcsolatok felvételének 60. évfordulóján...

2009 a Hongkongi Főkonzulátus működésének szüneteltetése,
tb. konzul kinevezése (Dr. Paul Kan)

három korábbi magyar kormányfő kínai útja

2010 Kormányváltás Magyarországon

Sanghaji EXPO (Magyar Kulturális Napok Sanghajban)

Orbán Viktor miniszterelnök részvétele a Sanghaji EXPO
záró rendezvényén

2011 magyar EU-elnökségi időszak

Wen Jiabao miniszterelnök látogatása (Kína- KKE
Gazdasági Fórum meghirdetése) → *itt volt a csúcs...?*

A “keleti nyitás” magyar kormányzati politikájának meghirdetése

- 2009 december: Orbán Viktor volt miniszterelnök, a Fidesz elnökének pekingi útja („Nyugati zászlók alatt hajózunk, de vitorláinkat keleti szelek fújják...”)
- 2010-2013: Fellegi Tamás nemzeti fejlesztési miniszter, Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter, majd Szíjjártó Péter külügyi államtitkár / miniszter kinevezése a kínai kapcsolatok fejlesztéséért felelős kormánybiztossá

Várakozások és tények a keleti nyitás kapcsán

- A kétoldalú kereskedelmi forgalom folyamatos bővülése – a tudatos és hangsúlyos magyar politika eredménye, kínai érdek, vs. hinta-effektus?

PROs:

- a kínai beruházások bővülése Magyarországon (Huawei, Wanhua, ZTE...)
- Magyar Nemzeti Kereskedőház Zrt. képviselete Pekingben
- Pekingi Magyar Kulturális Intézet
- 2012-2014 Konfuciusz Intézetek nyitása (Szeged, Miskolc, Pécs)
- 2013. nov: a Hongkongi Főkonzulátus újrainyítása

...és CONs:

- 2012 február: a Hajnan Airlines Peking-Budapest közvetlen járatának megszűnése
- korábban jelzett magyarországi kínai beruházások és pénzügyi befektetések elhúzódása, elmaradása
- kínai részről nem nagyon találkozunk a Keleti Nyitás politikájának pozitív visszaigazolásával...
- kínai kutatói körök óvatosságra intenek a magyar-EU viszony romlása kapcsán (*Magyarország 2010 óta követett konfrontatív bel- és külpolitikájával valóban képes-e betölteni a „Kína fontos hídfőállása” szerepet az EU, valamint a KKE-térség felé?*)

Köszönöm
megtisztelő figyelmüket!

fgy.pek@gmail.com

(20) 493-6686